บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ 2542 มาตรา 22 กล่าวถึง การจัดการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญมากที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542. หน้า 12) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ข้อ 3 ที่เน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (กรมวิชาการ, 2544 ก. หน้า 4) ฉะนั้น การศึกษาไทยต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียนมาก การทำหลักสูตร การทำสื่อ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล ต้องคำนึงถึงความพอใจ และความต้องการของผู้เรียน ต้องมีการสำรวจและสอบถามความต้องการทางการเรียน (Learning Need Assessment) ว่าผู้เรียนต้องการเรียนรู้อะไรมีความถนัดและความสนใจในด้านใด เพื่อนำมาออกแบบหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการเพราะการเรียน คือ การพัฒนาตัวของผู้เรียน การศึกษาจึงต้องจัดตามความต้องการของผู้เรียนและตามสิทธิ์ที่เขาควรจะได้รับ (รุ่ง แก้วแดง, 2543. หน้า 76)

เนื่องด้วยภาษามีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติไทย เป็นวัฒนธรรมที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของชาติ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความเจริญงอกงามทางวัฒนธรรมที่ใช้ในการสื่อสาร ให้ความเข้าใจระหว่างคนไทยด้วยกัน และยังเป็นเครื่องมือพื้นฐานแห่งการเรียนรู้วิชาต่างๆ อันจะทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ภูมศรี จันทร์ดา, 2538. หน้า 1) เนื่องจากภาษาไทยมีค่าและสำคัญยิ่งสำหรับคนไทย หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จึงได้จัดวิชาภาษาไทยอยู่ในกลุ่มวิชาทักษะ ที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เพื่อที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ในด้านการติดต่อสื่อสาร การเรียนรู้ในกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ การแสวงหาความรู้ ความเพลิดเพลิน และการประกอบอาชีพการเรียนการสอนภาษาไทยจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะทางภาษาสามารถใช้ภาษาไทย ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านการอ่าน การเขียน การฟัง ดู พูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดี และวรรณกรรม เป็นการศึกษา

เล่าเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง และช่วยอนุรักษ์ภาษาไทยไว้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมสืบไป

เพราะการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจของการศึกษา โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตราที่ 22 ได้กำหนดแนวทางจัดการศึกษาที่ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่ามีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ในมาตราที่ 24 วรรค 2 และวรรค 3 ได้กล่าวถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยให้สถานศึกษาฝึกทักษะการอ่าน การจับใจความ ให้เกิดกับผู้เรียนทุกระดับและมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545. หน้า 14) ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดคุณภาพของผู้เรียนภาษาไทยให้มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างดี สามารถอ่าน เขียน ฟัง ดู และพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคิดสร้างสรรค์คิดอย่างมีเหตุผลและคิดอย่างเป็นระบบ มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้และใช้ภาษาในการพัฒนาตนและสร้างสรรค์งานอาชีพตลอดจนตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษาและความเป็นไทยมีความภูมิใจและชื่นชมในวรรณคดีและวรรณกรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนไทย สามารถนำทักษะทางภาษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามสถานการณ์และบุคคล อีกทั้งเป็นผู้มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีและสร้างความสามัคคี ภูมิใจในความเป็นไทย มีคุณธรรม จริยธรรม วิสัยทัศน์โลกทัศน์ที่กว้างไกลและลึกซึ้ง (กรมวิชาการ, 2544. หน้า 10) ดังนั้น เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้นั้นหลักสูตรได้เน้นให้มีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้กล่าวคือ จะต้องจัดหาเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ กล่าวคือ จะต้องจัดหาเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตเหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้และลงมือปฏิบัติจริงจนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ครูผู้สอนจะต้องปรับบทบาทจากการเป็นผู้ให้ความรู้โดยการบอก บรรยายมาเป็นการวางแผนกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือทำกิจกรรม ออกแบบกิจกรรมการเรียนที่หลากหลายให้เหมาะสมกับ

เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักการแก้ปัญหารู้จักกระบวนการทำงานและมีการฝึกทักษะกระบวนการต่าง ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากปฏิบัติและสรุปความรู้ การประเมินตนเอง เพื่อเกิดความก้าวหน้า (กรมวิชาการ, หน้า 48-49) ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย จึงไม่ควรมุ่งเน้นในการอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารได้และสอนภาษาไทยให้คนรักการอ่าน การเขียน ให้เกิดความเข้าในใจภาษา (การฟังและการอ่าน) และใช้ภาษา (การพูดและการเขียน) จนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อความคิด ความเข้าใจการหาสาเหตุและการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ได้ด้วยตนเอง เพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้ (กรมวิชาการ, 2544. หน้า 8)

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้ การรับรู้และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคน การรู้จักฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ทั้งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางด้วย ดังนั้น การที่นักเรียนจะเป็นผู้อ่านที่ดีจึงขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่ครูเป็นผู้จัดเตรียมให้ อีกทั้งยังผสมผสานกับความสนใจของผู้อ่านเพื่อเป็นแรงจูงใจที่จะช่วยให้นักเรียนได้อ่านอย่างสม่ำเสมอ (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545. หน้า 2) การอ่านมีความสำคัญต่อการพัฒนาอาชีพและการศึกษา การอ่านเป็นหัวใจสำคัญในการเรียนการสอน (ฉวีวรรณ คูหาภินันทน์, 2542.หน้า 3)

ความสามารถในการอ่านจับใจความ เป็นทักษะสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียน และเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาในระดับสูงขึ้นไป ผู้เรียนจะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการอ่านเพื่อเรียนรู้ เข้าใจและระลึกถึงสาระสำคัญที่อธิบายไว้ในตำราได้ดังที่ (พันธ์ทิพา หลาบบุญเลิศ, 2535. หน้า 50) ได้แสดงความคิดเห็นสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ การเก็บใจความสำคัญจะเป็นพื้นฐานสำหรับแสดงความคิดเห็นนี้สอดคล้องกับ (ศิริวรรณ์ ฉายะเกษตริน และคณะ, 2535. หน้า 82) ซึ่งกล่าวถึงการอ่านจับใจความ ไว้ว่า การอ่านเพื่อจับใจความเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการอ่านทุกประเภททั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง สารคดีและบันเทิงคดี จึงควรฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอให้เกิดความชำนาญสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างดี ดังนั้น การอ่านจับใจความจึงมีบทบาทในเรื่องของการอ่าน เพราะถือว่าเป็นการแสดงถึงความเข้าใจในการอ่านสิ่งนั้น ๆ เป็นการพัฒนาสติปัญญาให้รู้จักคิดวิเคราะห์ และช่วยให้จิตมีสมาธิสามารถจับใจความของประโยคข้อความได้ในเวลาที่รวดเร็ว การอ่านจึงเป็นสิ่งจำเป็นเบื้องต้นที่ครูต้องคำนึงถึง ฝึกฝนให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านจับใจความ และรู้จักที่จะนำการอ่านจับใจความไปเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ แล้วสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ การ

อ่านเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาหาความรู้ และพัฒนาชีวิต ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดความรู้แล้ว ยังก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิต การอ่านจึงเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับ และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เรื่องต่าง ๆ

ความสำคัญของการอ่าน การอ่านที่ดีมีประสิทธิ์ภาพ จะต้องอ่านแล้วจับใจความได้ สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ แต่การสำรวจการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพบว่าปัญหาที่สำคัญ ในการอ่านของผู้เรียนคือ อ่านแล้วจับใจความสำคัญไม่ได้ ไม่สามารถสรุปประเด็นได้ ไม่สามารถแยกความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ไม่สามารถแยกใจความสำคัญกับใจความรองได้ ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร ทั้งยังเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนรู้และการศึกษาวิชาต่าง ๆ ด้วย(กรมวิชาการ, 2544. หน้า 188)

เพราะเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะใช้กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นวิธีการสอนที่ทำให้เกิดกระตุ้นความคิดซึ่งกันและกัน ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อช่วยกันเรียนรู้โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดทักษะซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจในการอ่านจับใจความและมีความสุขในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเรียนรู้แบบร่วมมือนี้จะกำหนดนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน สมาชิกในกลุ่มประกอบด้วย ผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้แตกต่างกัน โดยสมาชิกจะคอยกระตุ้นซึ่งกันและกัน เพื่อพากลุ่มไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ที่ต้องการและจะได้รับรางวัลเมื่อสมาชิกในกลุ่มเกิดการมีความสามารเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ (นาตยา ปิลันธนานนท์, 2543. หน้า 209-213) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรม การเรียนแบบร่วมมือว่า กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ ทำให้ผู้เรียนได้เห็นความสำคัญของการที่คนเราจะทำงานร่วมกันอย่างไร จะอยู่ด้วยกันในสังคม ในกลุ่มได้ดีอย่างไร การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นแนวคิดในการจัดการศึกษาที่เน้นความสำคัญของการทำงานร่วมกัน ให้ผู้เรียนสนับสนุนกับการทำงานด้วยกันทั้งรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือนั้นมีรูปแบบการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบกลุ่มร่วมมือแข่งขัน (Teams-Games-Tournament : TGT) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (Student Teams Achievement Division : STAD) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบปริศนาความคิด 2 (Jigsaw II) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบกลุ่มร่วมคิด(Numbered Heads Together : NHT) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Together : LT) การจัดการเรียนรู้แบบมือ แบบกลุ่มร่วมมือ (Co-op Co-op) และการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มการสอนอ่านและเขียนโดยเฉพาะ(Cooperative Integrated Reading and Composition)

(CIRC) เป็นการเรียนการสอนแบบร่วมมือที่ใช้ในการสอนอ่านและเขียนโดยเฉพาะ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมการอ่านแบบเรียน การสอนการอ่านเพื่อจับใจความ และการบูรณาการภาษากับการเรียน กระบวนการของผู้เรียนให้ดีขึ้น เพราะการอ่านจับใจความนั้นต้องอาศัยซึ่งกันและกันในการทำงานกลุ่มเพื่อที่จะนำกลุ่มไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการของกลุ่มได้ ซึ่งการนำเสนอแต่ละครั้งสมาชิกในกลุ่มก็จะได้รับหน้าที่แตกต่างกันออกไปตามความสามารถของแต่ละบุคคลและสมาชิกในกลุ่มให้การยอมรับ

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้ในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่องการอ่านจับใจความ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีการใช้เทคนิคที่ฝึกการสอนอ่านและเขียนเฉพาะและใช้เทคนิคอื่น ๆ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนสร้างความรู้ความสามัคคีในการทำงานและเข้าใจถึงกระบวน การทำงานกลุ่มการช่วยซึ่งกันและกันซึ่ง จะทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำงานมากขึ้นและอยากเรียนในเนื้อหานั้น ๆ อย่างมีความสุขเพราะตัวกระบวนการกลุ่มจะช่วยให้นักเกิดการปฏิสัมพันธ์ในกาทำงานกลุ่ม และกระบวนการทางสังคมอื่น ๆ ก็จะตามมาเพราะว่าเด็กจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและหาวิธีในการถ่ายทอดความรู้ภายในกลุ่มของผู้เรียนเอง

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ 80/80

2. เพื่อทดลองใช้และศึกษาผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเรื่อง การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดย

2.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความ หลังการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กับเกณฑ์ร้อยละ 75

2.2 ศึกษาเจตคติต่อการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเรื่อง การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ

2. เป็นแนวทางสำหรับครูภาษาไทยในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หรือระดับชั้นอื่น ๆ

3. เป็นแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมร่วมมือ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ หรือในระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

สมมุติฐานการวิจัย

1. นักเรียนมีคะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ หลังเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75

2. นักเรียนมีเจตคติต่อวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่องการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตการวิจัยตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนโดยกำหนดขอบเขตในแต่ละขั้นตอนออกเป็น 3 ด้าน คือ ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ขอบเขตด้านเนื้อหา และขอบเขตด้านตัวแปร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1. ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ในการตรวจสอบความเหมาะสมและสอดคล้องขององค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่องการอ่านจับใจความ

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนดงมอนวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 30 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 แผน ใช้เวลาในการทดลองแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 8 คาบ ดังนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างเฉพาะเนื้อหาของสาระการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความที่จัดการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 2 ซึ่งมีเนื้อหาที่จะนำมาพัฒนาดังต่อไปนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่1	เรื่องสั้น เรื่อง แล้วตะวันก็ฉายแสงอุ่น
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	บทความ เรื่อง ปลูกต้นไม้ได้ลาภ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	เรื่องสั้น เรื่อง เธอไม่เคยคิดถึงบ้าน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	ร้อยกรอง เรื่อง ป่าสุขสันต์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	นิทาน เรื่อง เพลงผีเสื้อ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	ชีวประวัติบุคคลสำคัญเรื่องพระยาพิชัยดาบหัก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	นิยายเรื่อง ผู้ชนะสิบทิศ ตอนกลศึกเมืองแปร

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมสอดคล้องขององค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การอ่านจับใจความ

2. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การอ่านจับใจความ ตามเกณฑ์ 80/80

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้และศึกษาผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนนาวาราชกิจพิทยานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 30 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการใช้หน่วยการสุ่มเป็นห้องเรียน ได้มา 1 ห้องเรียน จากทั้งหมด 3 ห้อง

ขอบเขตด้านเนื้อหา

พิจารณาผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 และศึกษาเจตคติต่อการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความ

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การอ่านจับใจความ

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เรื่องการอ่านจับใจความ
2. เจตคติต่อการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความ

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่องการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปี 1

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนนาวาราชกิจพิทยานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 30 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการใช้หน่วยการสุ่มเป็นห้องเรียน ได้มา 1 ห้องเรียน จากทั้งหมด 3 ห้อง

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การอ่านจับใจความ

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่องการอ่านจับใจความ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การอ่านจับใจความ** หมายถึง การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง เป็นการอ่านเพื่อต้องการทราบว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีความสำคัญตรงไหน และหมายความว่าอย่างไร จะเห็นได้ว่าการอ่านจับใจความส่วนใหญ่ จะเน้นในเรื่องของความเข้าใจในเรื่องที่อ่านค้นหา สาระสำคัญหรือประเด็นที่สำคัญของเรื่องที่อ่าน

2. **แผนการจัดการเรียนรู้** หมายถึง การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนได้เรียนจากการจัดมวลประสบการณ์ที่หลากหลาย คำนึงถึงประโยชน์ที่เกิดกับนักเรียน และตอบสนองการเรียนรู้ของนักเรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดสถานการณ์แหล่งความรู้และสื่อที่เหมาะสมเอื้ออำนวย ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นในรายวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การอ่านจับใจความ

3. **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึง คะแนนของนักเรียนที่ได้จากการวัดความรู้ความเข้าใจ หลังจากใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่องการอ่านจับใจความ ซึ่งสามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. **เจตคติ** หมายถึง ความรู้สึกที่ดีและไม่ดีซึ่งมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตามองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ องค์ประกอบด้านความรู้ องค์ประกอบด้านความรู้สึก และองค์ประกอบด้านพฤติกรรมหรือการกระทำ

5. **เจตคติต่อการการเรียนวิชาภาษาไทย** หมายถึง ความรู้สึกทั้งที่ดีและไม่ดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในลักษณะที่นักเรียนแสดงความรู้สึกที่มีต่อวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความ ซึ่งเป็นความรู้สึกที่เกิดจากการประสบการณ์และการเรียนรู้ที่แสดงออกทางใดทางหนึ่งซึ่งสามารถวัดได้จากการทำแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวของ Likert ตามองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ องค์ประกอบด้านความรู้ความรู้สึก องค์ประกอบด้านพฤติกรรมหรือการกระทำและองค์ประกอบด้านสติปัญญา

6. **ความพึงพอใจ** หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

7. **ความคิดเห็นของผู้เชียวชาญ** หมายถึง ข้อสรุปจากการพิจารณาความเหมาะสมที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การอ่านจับใจความ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

8. **การเรียนแบบร่วมมือ** (Cooperative Learning) หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ให้นักเรียนทำงานของตน โดยสมาชิกในกลุ่มมีเป้าหมายร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันหมุนเวียนทำหน้าที่กัน ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่กัน และรับรางวัลตามผลงานที่ให้ทำได้

8.1 เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบกลุ่มร่วมคิด (Numbered Heads Together) (NHT) เป็นกิจกรรมที่เหมาะสำหรับการทบทวนหรือตรวจสอบความเข้าใจในการเรียน

8.2 **เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบกลุ่มร่วมมือแข่งขัน** (Teams-Games-Tournaments) (TGT) **เป็นกิจกรรมที่เหมาะกับการเรียนการสอนในจุดประสงค์ที่ต้องการให้กลุ่มผู้เรียนได้ศึกษาประเด็น หรือปัญหาที่มีคำตอบถูกต้องเพียงคำตอบเดียวหรือ มีคำตอบที่ถูกต้องชัดเจน เช่น การคำนวณทางคณิตศาสตร์ การใช้ภาษา ภูมิศาสตร์และทักษะการใช้แผนที่ และความคิดรวบยอดทางวิทยาศาสตร์**

8.3 **เทคนิคการจัดการเรียนรู้ร่วมมือ แบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์** (Student Teams and Achievement Divisions) (STAD) **เป็นเทคนิคที่พัฒนาเพิ่มเติมจากเทคนิค TGT แต่ใช้การทดสอบรายบุคคลแทนการแข่งขัน นำคะแนนของสมาชิกทุกคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม**

8.4 **เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบกลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน** (Learning Together) (LT) เป็นเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวการจัดการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับการสอนวิชาที่มีโจทย์ปัญหาการคำนวณหรือ การฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ

8.5 เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบกลุ่มร่วมมือ (Co-op Co-op) เป็นเทคนิคการเรียนรู้ตามแนวการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นการร่วมกันทำงานโดยสมาชิกของกลุ่มที่มีความสามารถและความถนัดต่างกันได้แสดงบทบาทหน้าที่ที่ตนถนัดเต็มที่ ผู้เรียนเก่งได้ช่วยเหลือเพื่อนที่เรียนอ่อน เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการคิดระดับสูงทั้งวิเคราะห์และสังเคราะห์

8.6 เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบปริศนาความคิด 2 (Jigsaw II) เป็นเทคนิคการจัดการเรียนรู้ตามแนวการจัดการเรียนรู้ที่เป็นเทคนิคที่ส่งเสริมความร่วมมือ และถ่ายถอดความรู้ระหว่างเพื่อนในกลุ่ม ในช่วงของการประเมินผล ครูจะนำคะแนนทุกคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนรวม หรือค่าเฉลี่ยสูงสุด จะติดประกาศไว้ที่ป้ายประกาศของห้อง

8.7 กลุ่มการสอนอ่านและเขียนโดยเฉพาะ (Cooperative Integrated Reading and Composition) (CIRC) เป็นการเรียนการสอนแบบร่วมมือที่ใช้ในการสอนอ่านและเขียนโดยเฉพาะ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมการอ่านแบบเรียน การสอนการอ่านเพื่อจับใจความ และการบูรณาการภาษากับการเขียน จึงทำให้กระบวนการของผู้เรียนให้ดีขึ้น

9. **แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ** หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง จนทำให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถบรรลุตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80

เกณฑ์ 80/80 หมายถึง

เกณฑ์ 80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยทั้งหมดที่นักเรียนได้จากกระบวนการของแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยผลการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในระหว่างเรียนแต่ละแผน ได้แก่การทำแบบทดสอบย่อย แบบฝึกหัด การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มและรายบุคคลได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

เกณฑ์ 80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post – test) ได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

10. **เกณฑ์ร้อยละ** 75 หมายถึง คะแนนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความไม่น้อยกว่าร้อยละ 75

มหาวิทยาลัยนเรศวร